

ORSE:România trebuie sa investeasca în reabilitarea cladirilor si a sistemelor de încălzire pentru diminuarea saraciei energetice, prin REPowerEU

Cheltuielile ridicate pentru încălzire, cauzate de ineficienta cladirilor si a sistemelor de încălzire/termoficare, reprezinta sursa principala de vulnerabilitate si saracie energetica, si, în acest sens, ar trebui alocate cu precadere fonduri pentru reabilitarea termoenergetica a locuintelor, semnaleaza expertii din cadrul Observatorului Român al Saraciei Energetice.

"Investitiile si reformele prevazute în pachetul REPowerEU din Planul National de Redresare si Rezilienta (PNRR) trebuie sa abordeze cu prioritate problema saraciei energetice si sa cuprinda masuri ce pot fi aplicate rapid pentru atenuarea efectelor crizei energetice, mai ales în rândul celor mai vulnerabili consumatori. Sursa principala de vulnerabilitate si saracie energetica o reprezinta cheltuielile ridicate pentru încălzire, cauzate de ineficienta cladirilor si a sistemelor de încălzire / termoficare. În acest sens, ar trebui alocate cu precadere fonduri pentru reabilitarea termoenergetica a locuintelor, inclusiv a celor din mediul rural, cel mai expus riscului de saracie energetica în România", se mentioneaza într-un comunicat al ORSE.

De asemenea, potrivit expertilor ORSE, consumatorii vulnerabili trebuie sprijiniti sa aiba acces la sisteme moderne de încălzire si surse regenerabile de energie.

Aceste opinii cu privire la directionarea fondurilor europene în vederea combaterii saraciei energetice au fost exprimate în nenumarate rânduri de expertii ORSE, în cadrul consultarilor si aparitiilor publice la care acestia au participat. De altfel, o parte dintre acestea se regasesc în punctul de vedere formulat de Consiliul Economic si Social (CES) cu privire la REPowerEU, subliniata comunicatul.

"Chiar daca trecem printr-o perioada de criza energetica ce aduce numeroase provocari legate de cresterea preturilor, aceasta este si un moment de oportunitate foarte mare, pentru ca exista fonduri europene care pot fi folosite pentru consumatorii vulnerabili si tratarea saraciei energetice. România nu trebuie sa rateze acest tren, însa evaluarile noastre arata ca politicile nationale de abordare a crizei energetice si cele de tranzitie verde esueaza în a tinti consumatorii vulnerabili", a declarat Anca Sinea, vicepresedinte al Asociatiei Centrul pentru Studiul Democratiei si coordonatoarea ORSE.

Potrivit Corinei Murafa, experta în politici energetice si climatice în cadrul ORSE si membru în CES, toate politicile europene în domeniu spun ca programele de finantare pentru panouri fotovoltaice, pompe de caldura, eficientizarea energetica a locuintelor ar trebui sa prioritizeze consumatorii vulnerabili si pe cei aflati în saracie energetica.

"În momentul de fata, niciunul dintre programele existente la noi nu prioritizeaza astfel de consumatori. Fondurile disponibile prin REPowerEU trebuie sa puna consumatorul vulnerabil în centrul investitiilor - fie ca vorbim de consumatori casnici, fie de IMM-uri - si sa contribuie astfel la diminuarea saraciei energetice", a precizat Corina Murafa.

Astfel, expertii ORSE semnaleaza ca esenta pachetului de investitii si reforme REPowerEU este de a diminua saracia energetica si efectele crizei la nivelul Uniunii Europene. Dat fiind ca eficienta energetica scazuta este unul dintre factorii majori care conduc la saracie energetica, masuri precum îmbunatatirea anvelopei cladirilor în care locuiesc consumatori vulnerabili si înlocuirea sistemelor de încălzire si racire cu echipamente moderne reprezinta cel mai eficient mod de a aborda problema saraciei energetice. Pe lângă randamentul scazut în raport cu nevoia de încălzire, sobele vechi pot produce si alte efecte asociate, precum poluarea mediului înconjurator si interior sau diferite afectiuni respiratorii, sustin acestia.

Totodata, expertii mai mentioneaza ca, în paralel cu diminuarea consumurilor prin cresterea performantei energetice a cladirilor, trebuie implementate solutii moderne de încălzire, precum pompe de caldura, sobe eficiente energetic, dar si alte echipamente pentru productie si consum de energie regenerabila: panouri solare termice pentru producerea apei calde, panouri fotovoltaice, solutii de stocare etc. De asemenea, ar trebui încurajata solutia alimentarii anumitor tipuri de municipalitati cu surse regenerabile de încălzire, spre exemplu pompele de caldura la nivel de cartier/ cvartal.

În ceea ce priveste reformele ce trebuie incluse în pachetul REPowerEU din PNRR, expertii ORSE se raliaza punctului de vedere al CES si recomanda masuri pentru eliminarea obstacolelor legislative în calea comunitatilor de energie. Totodata, solicita crearea unor conditii favorizante din punct de vedere legislativ si fiscal pentru dezvoltarea comunitatilor de energie regenerabila, un mijloc de a atenua criza energetica si de a scoate oamenii din saracie energetica.

De asemenea, este nevoie de îmbunatatirea legislatiei pentru prioritizarea consumatorilor vulnerabili în toate programele de finantare publica adresate prosumatorilor si eliminarea obstacolelor în calea racordarii rapide a acestora la retea.

O alta reforma necesara este elaborarea într-un cadru multi-institutional a Planului National de Actiune privind Saracia Energetica, obligatie prevazuta de peste de 10 ani în Legea Energiei.

"Pentru evaluarea permanenta, reala si completa a saraciei energetice, ar trebui sa se acorde o atentie deosebita schimbului de date între institutii, coroborându-se datele legate de veniturile gospodariei, consumurile si starea energetica a locuintei. Asa cum ORSE a semnalat anterior, în acest moment, fiecare institutie urmareste culegerea de date în izolare fata de celelalte institutii ale statului. Pentru a gestiona aceasta tema transversala a saraciei energetice si schimbul corect de date, ORSE recomanda crearea unui instrument de consultare tripartita (autoritatile implicate, companiile din sectorul energetic si asociatiile de consumatori) la nivelul Guvernului, pe modele de bune practici si moduri de lucru existente, precum modelul Departamentului pentru Dezvoltare Durabila", mai scrie în comunicat.

Sursa citata precizeaza ca acest schimb real de date si identificarea corecta a consumatorilor vulnerabili sunt necesare pentru a putea optimiza transferurile bugetare pentru acoperirea cresterii costurilor cu energia.

"În prezent, asa cum s-a vazut recent odata cu Ordonanta Austeritatii, sistemul de plafonare - compensare nu poate acoperi, din perspectiva veniturilor bugetare limitate, toti consumatorii din România. De aceea, este cu atât mai necesar sa se identifice, dupa un cumul de criterii, care sunt consumatorii ce trebuie ajutati cu prioritate", puncteaza expertii ORSE.

Observatorul Român al Saraciei Energetice (ORSE) este un proiect initiat de catre Centrul pentru Studiul Democratiei, think-tank înfiintat în anul 2006 în cadrul Departamentului de Științe Politice, Facultatea de Științe Politice, Administrative si ale Comunicarii, Universitatea "Babes-Bolyai" din Cluj, în cadrul careia functioneaza ca centru de cercetare acreditat.

Scopul acestei initiative este de a oferi o perspectiva de 360 de grade asupra saraciei energetice la nivel national, precum si expertiza necesara pentru combaterea acestui fenomen complex, ce afecteaza o mare parte a populatiei.